

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naroče brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župni cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Sveti Jurij.

Nesamostojna in večkrat nerazumljiva politika ljubljanskega škofa se čuti vedno bolj po deželi. Škofova nesamostojnost je provzročila močno dezorganizacijo cerkvene hierarhije, in tako vidimo, da se pri oddajanju boljših župnij vrše večkrat nečedni boji med kompetenti in med nižjo duhovščino, gine od dne do dne ves respekt pred višjim duhovnim pastirjem. Tembolj pa izkuša škof uveljaviti svojo energijo nasproti posvetnjakom, ki ne podpirajo njegovih teženj. Tu seza škof večkrat po sredstvih, ki spadajo v srednji vek, kot odrekanje svetotajstev iz političnih ozirov, teroriziranje žensk in otrok in inkvizitorični pojavi ob smrtni postelji.

Izvanreden upliv duhovščine na naše ljudstvo je provzročil veliko nejasnost in neodločnost med našimi politiki in vsled tega se niso te žalostne razmere še nikdar pojasnile na merodajnem mestu. Tej nejasnosti napravil je konec dr. Tavčar s svojim govorom v državni zbornici ob priliki prvega branja zakonskega načrta o zvišanju duhovniške kongruve. V tem govoru je s suhimi besedami konstatiral, da je na Kranjskem izumrla stara, čestitljiva duhovniška generacija, ki je učila bratoljubje in se brigala za dušno pastirstvo, in da je po zaslugi škofa Jegliča stopila na njeno mesto nova generacija, ki se briga v prvi vrsti za politiko, širi sovraštvo in zastruplja javne in zasebne razmere.

PODLISTEK.

Strta mladost.

Ležala je na mrtvaškem odru — lepa, bela in angelska lepota je obsevala njen blede obraz. Posuta je bila vsa s svežim cvetjem in okolinokoli so jo obdajali krasni venci.

In ljudje so prihajali, poklekali so, molili in kropili . . . Vsakdo je prijel mehanski zeleno vejico, poskropil, zmolil nekoliko očenašev ter zopet odšel. Nekateri so ogledavali vence, ki so viseli ob stenah po koridoriju in v sobi. Izrekli so sožalje ostali družini s tistim hlimbiskim obrazom, kakor bi bili prišli nekaj čestitat; vsakemu se je poznalo na obrazu, da se hlina, da ne govori resnice — kar tako mimogrede iz navade, ker mora že tako biti.

Zamrla je. Postala je žrtev neizprosne roke — bele smrti . . . Obsojena je bila, ka-

Te besede so seveda hudo zadele zastopnike naše duhovščine in ti so poslali v boj dvornega svetnika Šukljeja. In nastop tega poslanca nam sili pero v roke, ker nam kaže živo sliko neverjetne duševne in moralne dekadence enega najboljših naših političnih talentov. Za opazovalca našega političnega življenja je dejstvo, da se je ravno Šuklje čutil poklicanega zagovarjati duhovniške razmere na Kranjskem, kakor so se razvile pod vladno škofa Jegliča, samonasebi zanimiva prikazen. Pred tridesetimi leti se mu je prikupil najbolj tisti, ki mu je namignil, da je nekak slovenski Mirabo. Skozi kakih dvajset let ni imela naša duhovščina hujšega, nevarnejšega in strupenejšega sovražnika, nego je bil Šuklje. In kakšna je bila taista duhovščina v primeri z današnjo?

Potem je visel par let nad strankama kakor kaka lepatica entre deux ages.

Nato je prišel kamniški banket in sedaj dunajski govor, v katerem je tisti Šuklje, ki je kakih dvajset let izmed vseh kranjskih politikov najvišje nosil svojo glavo, zašel — kako naj se izrazimo — v Štefeto ton.

In to se nam zdi najznačilnejše.

Skliceval se je v svojem govoru na Poljake, ki imajo močno aristokracijo in svetovno literaturo. Po našem mnenju nas ravno zgodovina nesrečnega poljskega kraljestva uči, da Šukljejeva politična evolucija ni razvoj navzgor.

kor je slednji izmed nas obsojen, zato ker nam je usojeno tako od začetka . . .

Dolgo, strašno dolgo se je vlekla bolezen. Dnevi so potekali počasi, tako grozno počasi in noči — teh pa ni bilo ne konca ne kraja.

Ves čas njene boleznii je sedela mati ob njeni postelji in je skrbno parila na vsak dihljaj bolne hčerke. Zrla je nepremično v njen blede, upadli obraz in prisluskovala njenim težkim dihom. Nasionila se je nežno k njej, hladila ji vroče čelo in poslušala težke udarce njenega srca. In zdelo se ji je, da vidi v njej še iskrico življenja, ki se zmiraj bolj in bolj vzplamtuje.

Ali usojeno ji je bilo. Prišel je dan, dan usode . . .

Grobna tišina je vladala po sobi. Nočna svetilka, od koje blede svetloba se je tresla po sobi, je čemerno brlela na mali mizici ob postelji.

Minka je ležala nepremično na blazinah svojega ležišča. Smrtno sence so legle na njen

Poljaki so bili ođ nekđaj verni katoličani in so še danes, in sicer vsi: tisti, ki so sedaj pod Avstrijo, pod Nemčijo in Rusijo. Imeli so mogočno kraljestvo, svetovno literaturo in bogato aristokracijo. In vendar je poljsko kraljestvo propadlo. Če bi vernost sama nasebi žadostovala, da se kako ljudstvo vzdrži kot samostojen narod, moralo bi se poljsko kraljestvo še danes razlegati od črnega do vzhodnega morja in še siriti bi se moralo. Nam Slovence pa, ki štujemo le poldrugi milijon, ki nimamo ne svetovne literature, ne mogočne aristokracije, naj zadostuje sama vernost, in sicer tista vernost, katero propagirajo danes kapelani Jegličevega kalibra po deželi.

Še bolj neprijetno pa nas je dirnila na Šukljejevem govoru njegova malenkostna osebnost. Bismark je sicer trdil, da le tisti politik ne spremeni svojega političnega prepričanja, ki ga nima.

Iz tega stališča moramo priznati, da politik Šuklje močno nadkriljuje politika Bismarka, kajti bolj fundamentalne spremembe v eni osebi, kakor se je vršila pri poslancu Šukljeju, v njegovem svetovnem naziranju, v osebnih razmerah, v načrtu politične taktike si sploh misliti ne moremo, in take spremembe menda tudi Bismark ni imel pred očmi.

V zadnjem svojem govoru se je boril, kot da bi ne bral družega slovenskega lista nego «Slovenca». — Tu beremo skoro vsaki teden, če listu zmaga vseh argumentov, o

mirni, samozavestni obraz in mrtvaška bledica je pokrivala njeno lice, ki je bilo upadlo in uvelo.

Vedno težje je dihal. Bolezen se je bližala svojemu koncu s strašno, neizprosno hitrostjo . . .

Ob postelji je stala vsa družina: mati, brat in sestre; čakali so osodepolnega trenutka. Bili se prepričani, da tu ni več pomoči, da bolnica niti jutra ne dočaka.

Mati je sedela ob njenem vzglavju in ji je brisala mrzli pöt. Neznana britkost ji je presinjala srce, ko je videla pred seboj strto mlado življenje, ki bi se lahko osrečevalo samo sebe in druge.

Minka je za hip odprla svoje, že skoraj obstelele oči in je pogledala naokoli.

Z zadnjo močjo se je sklonila proti materi in njena uvela desnica se je ovila okoli materinega tilnika.

«Mama! . . .»

Francičevem ekspenzaru. To se da razlagati še pri Stefetu in pri «Slovenčevih» «bravcih».

Ali kak utis mora ta banalnost napraviti iz ust državnega poslanca Šukljeja med dunajskimi poslušalci, kjer ve vsak sluga v parlamentu, da so se pri zagovorih pred dunajskimi porotniki že pogodili in plačali honorarja po 10 do 20.000 gid., ne da bi zaradi tega trpel ugled dotičnega odvetnika. Ravno nasprotno.

In konečno, kako zvezo ima ta ekspenzar s škofovo politiko na Kranjskem? Če bi bil — kar nikakor ni — ta ekspenzar pretiran, ali ima zato ljubljanski škof prav, če naroča v pastirskih listih duhovnikom, naj love testamente, če naroča izpovednikom, naj peste uboge umirajoče in jih trpinčijo ob smrtni uri na način, kakor bi občuten in vesten človek ne mučil umirajočo žival.

Mi smo imeli poslanca Šukljeja naravnost nezmožnega za take neslanosti. Če so mislili klerikalci, ko so Šukljeja zvalili v svoje vrste, da bo postal nekoč sv. Jurij, so se zelo motili; poslanec Šuklje je izgubil zobe in danes je kvečjemu še — miles gloriosus.

Skrbimo za povzdigo tujskega prometa!

III.

Ravnatelj državnih železnic dvorni svetnik Proske je nato podal dobro sliko enakih organizacij po drugih deželah, razmotroval je namen deželnih zvez ki naj se združijo v osrednjo zvezo in povdarjal veliko važnost krajevnih odborov. Obrtniki, katerim donša tujski promet korist, naj bi najkrepkeje podpirali zvezo. Nek gotov pritisk je v tem pogledu zelo umesten in naj bi ostal v tem, da bi se takih obrtnikov, ki niso člani društva, v društvenih publikacijah niti ne omenjalo, nasprotno pa bi one, ki so člani, priporočali. Priporočati bi bilo, da se da članu obrtniku tablica, katero lahko nabije na vidnem kraju, da tuji takoj vedo, da je član društva. To bi povzročilo, da bi društvo pridobivalo vedno novih članov. Obrtniki-člani bi imeli pravico v letnih društvenih po-

Hotela je še nekaj povedati, ali glava ji je klonila in ni se ganila več . . .

Umrla je.

Mirno, kakor da bi zaspala, je umrla, nobenega glasu ni bilo, nobenega zdiha . . .

Mati je bila objela njeno glavo z obema rokama, naslonila se je na blazino in se je zjokala.

Za gorami se je začelo svitati in noč se je polagoma umikala dnevu. Na zahodu pa se je utrnila zvezda . . .

* * *

Žalostno so zabrnili zamolki glasovi zvonov. Počasi, skoro boječe so se lovili glasovi, kot bi se bali drug drugega, kot bi zvonili zadnjič v britko slovo. Zvonili so in ti glasovi so bili otožni — mrtvaški . . .

Počasi se je vil dolg mrtvaški izprevod po ulici. Prikazal se je križ, za njim so nosili vence in čuli so se pretresljivi akordi žalostnega psalma iz vrste z belimi koretliji opravljenih in z belimi stolami odetih duhovnikov.

Za temi so stopali počasnih, umerjenih korakov nosači, na kojih ramah se je zibala z venci in trakovi skoro popolnoma zakrita krsta.

ročilih priobčevati oznanila in prospekte. Taka letna poročila, ki pa naj ne bi bili «vodniki», naj bi poleg splošnih naznanil društva prinašala migljaje za tužce, prospekte, oznanila, priporočila posebno lepih krajev in statistiko o tujskem prometu istega leta, iz katere bi bilo osobito razvidno «število tujskih dni» celega društvenega krogozja.

Potreben obrazec naj bi se poslal vsem gostilničarjem i. e.

Seveda bi moralo društvo otvoriti popolno pisarno, ki naj bi služila kot poizvedovalnica z ozirom na tujski promet za celo deželo. Poizvedovalci naj bi prilagali znamke za odgovor, ker to posameznike ne stane mnogo, za društvo bi pa bilo veliko breme. Važno bi bilo, da se ustanove subvencionirane poizvedovalnice v inozemstvu, kakor tudi da se objavljajo primerni članki v inozemskih listih. Poleg tega naj bi društvo podpiralo dobre potovalne knjige in vodnike in naj bi se takim natisnila opazka «potrdila zveza za povzdigo tujskega prometa». Ob sebi je umevno, da naj društvo stopi v dotiko z drugimi enakimi društvi. Drugo velevažno sredstvo je izdajanje dobrih panoram in njih razstava v inozemstvu. Dobro sredstvo bi bilo, stalna razstava vzgledno urejenih hotelskih sob, katere bi morebiti napravila kaka združenja rokodelcev kot reklamo za svoja podjetja. Pododsek društva naj bi prevzel dobro zaznamovanje potov, odprtje novih potov in varstvo gozdov v bližini letovišč i. t. d. in naj bi v tem smislu vplival na občine. Ena najbolj važnih nalog društva je pa zidanje hotelov, za katere naj bi se izposlovala od države razne davčne olajšave za prva leta ali za toliko časa, da začne hotel kaj donášati. Ne bilo bi napačno, če bi se delovalo na to, da se prično velike počitnice že 15. junija in trajajo do konca avgusta, ker bi meščani radi že sredi junija šli na deželo, ako bi jih šole ne zadržavale. To je tem važnejše, ker se v alpskih deželah že koncem avgusta ali pa prve dni septembra pogosto spremeni in prisili letoviščarja, da se vrne v mesto. Konečno dvorni svetnik opozarja na važnost inozemskih razstav, kamor naj bi osrednje

Zadaj so stopali brat in sestre ter cstali sorodniki, a za njimi se je vila dolga vrsta meščanov.

Izprevod se je ustavil v pokopališni kapeli. Pevci so zapeli in duhovniki so molili običajne molitve v enakomernih odmorih.

Zopet se je vzdignila krsta, ki je stala prej sredi kapele na tleh in vnovič je plavala ob glavah nosačev.

Krsto so nesli med grobove. Žalne molitve so bujno donele čez nizko ozidje pokopališča. Pevci so zapeli zadnjo žalostinko in opravile so se zadnje molitve.

Zdaj zagrmi prst in pade težak kamen. Za njim padajo še drugi težki, vedno težji . . .

In zopet so zajekali zvonovi — spremeljali so v grob nade — strto mladost . . .

Zamrla je . . .

Tiho, kakor solnce na večer v neizmerno morje, je preminula. Usojeno ji je bilo tako in brez koristi je, ako se človek upira — obsojeni smo vsi!

Moč spomina. Dalje.

Hitro je potekala ura za uro v veseli družbi, dokler ni zadonel veliki zvon, ki je vabil pobožne župljane k polnočnici.

društvo razstavljalo zbirke, zadevajoče tujski promet (podobne, vodnike i. dr.), ter zagotavlja, da bode železnisko ministstvo najizdatnejše podpiralo prizadevanja društva.

Ekselencija predsednik vpraša na to oba zastopnika železnic: bi li ne bilo mogoče, da bi se dovolilo plakatiranje po želez. postajah le onim obrtnikom, ki so člani društva, ker to bi društvu pridobilo mnogo članov.

Inspektor južne žel. Guttman izjavi, da bi bilo to zelo umestno. Momentanno je juž. železnica odstopila pravico plakatiranja družbi «Globus limited» in mu pogoji niso znani, vendar bi bilo umestno, da se deželna zveza peča s tem vprašanjem.

Dvorni svetnik Proske meni, da se bode mogoče v tem oziru zediniti z «Globusom» in bode on v prihodnji seji osrednjega društva sprožil to vprašanje.

Predsednik trgovske zbornice J. Lenarčič zagotavlja, da bode zbornica z vsemi močmi podpirala stremeljenja deželne zveze. Žali, da mora omenjati, da povzdigo tujskega prometa zelo ovirajo tendenciozna poročila nekaterih časnikov, ki poročajo neresnico o razmerah v deželi ter včasih grozovite stvari pišejo o Kranjski in nje prebivalstvu. Teško pa je vprašanje o zidavi hotelov. O tej zadevi bi morala država kaj več storiti. Samo male davčne olajšave ne bi zadostovale. Država bi morala dati brezobrestna posojila, kakor dela Ogrska z ozirom na obrtna podjetja. Lep izgled ji daje bosniška vlada, ki zida sama hotele, da bi povzdignila tujski promet, za katerega povzdigo agitirajo celo uradniki.

Dalje prih.

Železnica Kranj-Tržič.

(Interpelacija poslanca dr. Ferjančiča in tovarišev na Nj. ekselencijo gosp. vodja železniškega ministarstva.)

Lokalna železnica Kranj-Tržič je bila po več desetletij trajajočih prizadevanjih interesentov končno postavno zagotovljena z zakonom z dne 15. julija 1903. Pričakovati je bilo, da se bo sovražna zvezda, ki je nad

Gospod Jožef je vstal od mize in se podal v svoje stanovanje zgoraj, da se pripravi za v cerkev. Tudi drugi so se začeli pripravljati k polnočnici, starejši hlapec pa je bil določen, da ostane doma za varuha.

Po dokončani polnočni službi božji, so se zopet vsi zbrali v isti sobi. Nekateri so se podali spat, drugi so rekli, da hočejo čuti do jutranjih maš. Barbka je tožila, da jo boli glava in gospod Jožef je ukazal, da naj se takoj poda počivat, ker bo potem bolje.

Barbko je vročina čimdalje bolj kuhala, tako da je bila omamljena in ni vedela, kaj se godi z njo, dasi ni spala. Čez nekaj časa pa se ji je razgrela kri zopet pomirila in spala je trdno in dolgo.

Po tem dogodku se je začela za Barbko druga doba njenega življenja, doba spoznanja in kesanja.

Odslej je smela Barbka zahajati iz župnišča tudi v družbe in na veselice in gospod Jožef se ni več tako bal za njo.

Iz pogovorov zrelih, izkušenih in odkritosrčnih ljudi je Barbka počasi začela spoznavati svet in življenje ter zvijače, hinavščino in samopašnost podlih in breznačajnih brezvestnežev.

tem železničnim projektom tako dolgo vladala, zdaj strila in da se bo pričela delati železnica s toliko večjo hitrostjo. Toda temu ni tako. Usoda, ki je zasledovala doslej ta železniški projekt, ga zasleduje tudi zdaj po njegovem zakonitem zavlačanju. Sprejetju zakona so sledili poznejši koraki in formalnosti v skoraj sumljivo počasnem tempu, deloma gotovo vsled tega, ker se je pojavil predlog, napraviti električno železnico. Vendar bi se moglo in moralo to vse v dveh letih po sprejetju zakona sigurno dognati in z gradbo v tekočem letu pričeti.

Temu nasproti je dostavila vlada interesantom, reševaje politični odhod proge, neveselo in naravnost presenetljivo obvestilo, da se mora trasa zaradi stavbno-ekonomičnih prednosti spremeniti, oziroma da se mora dvigniti od 17 do 25 promille, akoravno je pritrčila trasiranju z odlokom z dne 27. junija 1902. kakor se je obravnavalo pri reviziji v letu 1893. Ta določba je tembolj presenetljiva, ker je bila stavbna potrebščina postavno določena, na katere podlagi so se doneski interesentov vplačali, katere vsote popolnoma zadostujejo za dvignjenje proge 17 promille, kakor se je dozdej vzelo. Še tako majhna spremenitev proge bi povzročila že samanasebi in vsled njej sledečih formalnosti, da bi se z delom še tako kmalu ne pričelo, akoravno bi oblastva ekspeditivno postopala.

Podpisani stavijo toraj na Njega ekscelenco gospoda vodja železniškega ministrstva vprašanje:

1. Kako opravičuje vlada svojo naredbo, ki določa nove spremembe pri trasiranju lokalne železnice Kranj-Tržič?

2. Ali je pripravljena vlada, da pospeši z vso energijo končni začetek gradbe te lokalne železnice, ki je bila že pred dvema leti postavno zajamčena?

Na Dunaju, 14. junija 1905.

Slede podpisani.

Med drugim se je seznanila tudi z nadučiteljevo Marjanico, ki je brala doma «Slov. Narod» in «Gorenjca» ter je vedela marsikaj zagonetnega povedati iz skrivnostnega življenja po župniščih. Ker je bila Marjanica zelo dobrohotna, odkritosrčna in čislana od vseh poštenih ljudi, je Barbka kmalu postala njena najboljša prijateljica.

Svetohlinske tercijalke so bozjastno zavijale oči proti nebu ter jadikovale okrog, zakaj da gospod župnik puste svojo varovanko, da se «pajdaši» s takimi brezverskimi ljudmi kakor so nadučiteljevi, ki so naročeni na pregrešne in prepovedane liberalne liste; ali župnik se ni zmenil za to javkanje prismojenih babsčet, ampak je še sam delal na to, da bi Barbka prej spoznala svoj položaj. Opustil je tiste hinavske nauke o hudobij, o dušnih nevarnostih in drugih podobnih rečeh in začel je brenkati na popolnoma drugačne strune.

Večkrat je sedel po cele ure pri nji v njeni sobici, kjer je pletla in vezala, katerega dela se je naučila pri nadučiteljevih ter ji pripovedoval o različnih stvareh, posebno pa se je rad z njo razgovarjal o zakonu.

Dalje prih.

Domžale.

(Interpelacija poslanca dr. Ferjančiča in tovarišev na Nj. ekscelenco gospoda ministra notranjih zadev.)

V Domžalah, v slovenskem kraju čisto slovenskega kamniškega okraja na Kranjskem, se je naselilo pred nekaj leti nekaj tirolskih družin, ki se pečajo s pletenjem kit in proizvajanjem slannikov, kar je tam že od nekdaj v navadi. Vsled slabih mezd domačemu prebivalstvu so dospeli do blagostanja in mislijo, da si smejo dovoljevati sport nemško-nacionalnih prireditev. Taka prireditev se je izvršila pod zaščito «Südmärke» ob priliki blagoslovljenja zastave 1. junija t. l. K tej prireditvi so prišli odzavsi se povabilu. Nemci iz Kranjskega in bližnjih pokrajin. Prisotna je bila pa tudi politična okrajna oblast z vsemi svojimi člani, deloma uradno, deloma kot udeležniki slavnosti.

Ko se je iz slavnostnega prostora zasliala «Wacht am Rhein» in se je izvedelo, da se je razvila črno-žolto-rdeča zastava, se je postal domačega prebivalstva razburjenost, ki je bila toliko bolj razumljiva, ker se je ravno takrat naznanilo, da je bila na Dunaju uradno prepovedana slavnost slovanskih telovadcev vsled pritiska vseh nemških strank. Od uradnega organa se je zahtevalo, naj povzroči, da se odstrani nemško-nacionalna zastava, v katerem slučaju je bilo pričakovati z gotovostjo, da bo nadaljna slavnost mirno potekla. Tej zahtevi se ni ugodilo, pač pa je bila Slovincem odvzeta njihova deželna zastava. Temu je pripisovati, da je število demonstrantov zoper provokatorično nemško-nacionalno prireditev vedno bolj naraščalo. Prisotni žandarmeriji se ni posrečilo razgnati demonstrantov, zato je bilo telegrafično poklicano okrepljenje iz Ljubljane. Došli žandarmerijski oddelek je takoj začel izpraznjevati prostor pred veselničnim lokalom — z rabo orožja — akoravno za to ni bilo zadostnega vzroka. Žandarmerija je streljala proti množici, neki čisto mirni gledalec, kakor se splošno trdi, je bil zaboden z bajonetom in ko je s težavo šepal proti kolodvoru, je dobil sunek s puškinim kopitom, da se je zgrudil in si zlomil nogo.

Zdaj se trdi in uradni list prvi poroča, da se je streljalo najprej iz množice. To je absolutna izmišljotina in ima namen, da olepša ravnanje žandarmerije in opravičuje rabo orožja. Takih demonstracij, kot je imenovana, se nesterilno zgodi, ne da bi se rabilo pri tem orožje. Kako malo nevarna je bila ta demonstracija, dokazuje dejstvo, da se ni nobenemu udeležniku slavnosti nič hudega pripetilo. Sploh bi pa te demonstracije ne bilo, če bi se bila odstranila nemško-nacionalna zastava, ki je provocirala v slovenskem kraju slovansko ljudstvo. Da bi se to zgodilo, je bila vzpričo razburjene množice dolžnost prisotnih vladnih organov že brez ozira na simboliko te zastave.

Podpisani vprašajo Njega ekscelenco:

«Kako zagovarja vlada ravnanje žandarmerije in protipostavno postopanje svojih uradnih organov pri izgredu dne 1. junija t. l. v Domžalah?»

Slede podpisani.

Dunaj, 14. junija 1905.

Novice iz poljanske doline.

— Odgovor posojilnici v «Domoljubu». Na naša očitanja posojilnici, oziroma ta zavod vodečim, na njih malomarnost, ne-

pravilnosti in sleparije v posojilnici v Poljanah odgovorili so naši znani prijatelji v zadnjem «Domoljubu». Seve, da tak odgovor ni nobeden odgovor. Da bi lepše izšli iz zagate, kratko nas natolcujejo, da smo pisali laž. Sploh se previdno ognejo vseh v «Gorenjcu» očitanih nepravilnosti in sleparij. Da bi vse potlačili, nastavejo letošnji promet. Take številke in taki zagovori vlečejo lahko pri ljudeh, ki bero «Domoljuba» in je vse njih obzorje omejeno na stvari domače vasi in še manj. Odgovorili, se manj ovrgli niste prav nič in tedaj ostane pribito, da posojilnica ni redno poslovala in da so se vršile sleparije, za katere je odgovoren vse tedanji odbor in med njim najmanj Čude, Fr. Grošelj, ker je sodnijsko dokazano, da on ni zagrešil tega. Ne ve se pa, ali lahko se pa sumi druge, o katerih se sodišče ni prepričalo. Iz posojilnice je izginila že očita vsota in ljudje govore različno, kam da je prešla in za kake namene. Mi smo pisali in še pišemo golo resnico, sodno dokazano, ki jo hočete utajiti. Tedaj ne «Gorenjec», pač pa «Domoljub» laže in to ostudno laže ter obrekuje. Sploh se temu ne čudimo, saj je to že katoliška navada naših, po imenu dobrih katoličanov. Prašamo danes: Ste li vsoto, za katero ste se brezplodno pravdali leta in leta ter ogromne stroške vpisali med letošnji promet? Najbrže, zato je ta tako sijajen. Odgovora in pojasnila kot dozday, temu zdaj ne dobimo, o tem smo že naprej prepričani. Glede naše naklonjenosti do klerikalnih zavodov pa kratko. Ne mislite, da bomo naklonjeni napravam, ki služijo v zatiranje vsake prostosti in v ta namen je bila «ta» posojilnica tudi ustanovljena. Posojilnica bodi posojilnica in nič družega in tako povsod in tudi tukaj pozdravljamo. Proč pri takih zavodih z vsem, kar nima in ni z denarjem v nobeni zvezi. Voli in izroči se naj tak zavod rokam, ki so vsaj deloma zmožne kaj takega voditi; a ne tako kot zdaj, ko ima najvažnejši posel mož, ki pozna številke ali ne. Umevno je, da se ne moremo ogrevati za naprave, ki so dozday služile v očite strankarske namene in da je naša dolžnost, da takim napravam nasprotujemo in ljudi svarimo. Pravite dalje v navideznem odgovoru, da nam Grošeljna Fr., Čudeta privoščite, da za take ljudi je med nami prostor. Potasi! Hiša je prejkoslej klerikalna. Če smo se zavzeli zanj, nismo tega storili, da bi ga pridobili za svojo stranko, ne; storili smo to z namenom, da pokažemo svetu taisto proketo hinavstvo, ki se skriva pri nas in sploh na Kranjskem, pod imenom «katoliško» prepričanje. Kar se je proti temu počelo in se še, tedaj njemu, ki je to stranko v Poljanski dolini ustanovil, bil nje steber in opora; veste kaj, to početje je vse prej ko katoliško. In naj smo liberalci tudi brezverci, če hočete nas take imeti, imamo tisto svojstvo, ki je res znak katoličanstva in to pravega, znak sočustva in resnicoljubja. Od Loke do Žirov ni moža ko Čude, ste, ni še veliko let tega, govorili. In tega, ne samo njega, hišo in njegovo družino hočete ugonobiti. To pač ne odgovarja naši sveti veri, katere stebri hočete veljati. Pa ker smo že pri tem, da nam očitane pridobitev, naj bode, pa naj bo naš, saj ste vi dobro oškodovani z Viharjevim Nacetom, ki zavzema imenitno mesto ključarja v Poljanah. Ta najhujši liberalci, zdaj skesani gresnik — tretjerednik, ta vam je dobro nadomestilo. Ni

dolgo tega, ko so mu bile «Domoljubove» novice same lazi, danes so mu svete resnice. Samega veselja je poskakoval, ko je bral zadnje pročilo v «Domoljubu». Brez sape, lahek ko veter, je oznanil to novico po vasi. Pa ne delajmo našemu, četudi odpadniku, kaj se hoče, ključar mora biti strogo katolišk, krivice in priznajmo, da je res to. On je najvernejši brat svojih bratov. Verno nastopa po vzoru tukajšnjih katolikov — lop pa bratu, saj tako Bog hoče. Pa kaj bi pisali, ko vendar nobeden ne bere «Gorenjca» in nanj verjame. Naj bode, tja sem ga berejo celo naši nasprotniki. Še ena:

— Kaj in kakšni so liberalci. To pa ve dobro v dolini nek opekar. Pripovedoval je: Jaz liberalca brž poznam. On je silno nemiren, zmerom bega, ker ga vest tako peče. Tuhta in tuhta, kako bi popravil to krivico in postal kristjan. Rad bi, pa ne more. Hudič ga ima popolnoma zamreženega in ker ves čas pleše okoli njega, ga tako obdrži v svoji moči. Četudi bi se ga (hudiča) rad znebil, se ga ne more, v taki moči ga ima. Ta pa ni slaba. No, mi bi to brezmažno katoliško bitje prasali, ker tako dobro pozna hudiča in ve iz česa in kako so spletena njegove mreže, kakšen ples je on svoj čas plesal, kakor ljudje pripovedujejo, nekje na Notranjskem, ko pri neki nesreči ni več ločil, kaj je moje in kaj tvoje. Takrat, seve, so plesali angeli okrog njega, le mesto palm so imeli v rokah polena, ki so pustila na telesu znake te prelope angelske prikazni. To pa še ni vse. Mož je pa bil tudi velik prijatelj in častilec sv. Medarta, če se ne motimo, je ta svetnik varuh medu. Pa če tudi ni; ta spoznavalec vseh liberalcev je pa njegov največji prijatelj, zato je svoj čas zmuznil cel skaf medu v Srednji vasi. Dosti za danes, nekaj zaslužka bo že. Če bo zopet kaj novega, zveste pa drugič.

Dopisi.

Iz Loke in loške okolice. Škof je zares priljubljen. To se je pokazalo v Škofji Loki in loški okolici. Kako so škofa sprejeli v Škofji Loki, smo že danes teden pisali. Danes le še dostavljamo, da vsak privoščič škofu in Šinkovcu, ker sta doživela tak klavern sprejem. Mi se le čudimo, kako more iti pozdravit škofa c. kr. notar in župan Niko Lenček, ki se kaže naprednjaka. Pozdravljati našega zelotskega škofa je klofuta vsakemu izobražencu. Kmetje so že spoznali delovanje škofa. Zato zabavljajo čezenj, kjer morejo. Ko se je vozil mimo hiš, so se umikali ljudje in niso padali predenj na kolena, kakor včasih. Le tiste brbljave in cunjaste tercijalke padajo še na nos pred škofom, pravi ljudje se rajši umikajo škofu. Seveda je moral Čočov France iti povedat svoj naučeni govor pod hrib sv. Lenarta, kjer je pričakoval škofa. Ljudje so delali dobre in slabe dovtipke o tem. Čočja je potem škof povabil na kosilo za plačilo, da se je tako lepo naučil pozdraviti v «imenu Jezusa in Marije in naše občine». V Škofji Loki učiteljstvo ni pozdravilo škofa, temuč v navadni promenadni obleki spremilo šolsko mladino v šolo. Škofa učitelji še videli niso. V Retečah je bil tudi navaden brezpomemben sprejem. Učiteljstvo ni šlo k sprejemu. Tako je prav! Škof kaže po obstrukciji učiteljstvu zobe, učiteljstvo zato lahko primerno vrne. — Marijina družba je

povsodi zastopana po devicah brez krancelna. Tako je bilo tudi v Škofji Loki. Za škofa se po nekaterih krajih niti zmenili niso, ko se je peljal mimo. Škof dobi za svojo bisago 100 K pri vsaki fari. Birmancev je bilo v Škofji Loki 300, škof je dobil 100 K, pri Sv. Lenartu birmancev 60, škof je dobil 100 K. Dober kšeft. Kako je bil škof še drugod sprejet, prihodujeti več.

— Na Praprotnem pri Škofji Loki je ukazal župnik od Sv. Lenarta postaviti mlaje za škofa. Rekel je, da bode plačal, kakor je vse plačal za napis v Ljuči. Praprotničani pa dobro vedo, da jim škof le nagaja z mašo pri Sv. Tomažu. Zato so rekli: «Naj le eden postavi mlaje, zjutraj bodo pa na tleh». To je sad škofove politike. Anton Bonaventura le tako naprej, zavedni ljudje se Vas ogibljejo, le pri tercijskih imate še veljavo.

— Na Suhi pri Škofji Loki je bil škof originalno sprejet. Stala sta dva kmeta (največja butca vasi) ob cesti. Ko se je pripeljal škof, jih je videl. Vprašal jih je on, kaj delata. Rekla sta mu, da sta ga prišla čakati. Zadovoljnega obraza je začel škof jima kimat. Škof je šel potem v cerkev in neumna dedca sta lezla za njim. Ker pa se ni nobeden brigal za njiju, sta jo osramočena popihala iz cerkve. Duhovniki so tako daleč prignali te neumne škofove sprejeme, da že kmečki ljudje norce brijejo iz tistih, ki hodijo škofa pozdravljat.

Sora, 21. junija. Prisiljeni smo, da preložimo slavnost v korist družbi sv. Cirila in Metoda za eno leto. Kolika konkurenca naenkrat in še druge zapreke! Pomislite si! Ako pridejo bratje Srbi v Ljubljano pohiteli bomo tudi mi jih pozdravit. Slavnosti pevske zveze bi se mi zopet radi udeležili. In te obojne slavnosti se bodo udeležili gotovo v obilnem številu oni, ki bi radi tudi k nam prišli. Poleg tega pa še župniščja podrtje in g. župnik sam bode moral prijatelje svoje sprejeti in pogostiti v gostilni. Slavnost cerkvena se bode pa vršila v čast sv. Cirilu in Metodu. In proslava imendan med Slovenci poznanega, občesposotovanega župnika gosp. Antona Brceta, se bo po moči v ožjem krogu vršila tudi dostojno. In v to prijatelji dobro došli, tudi društva narodna, ki nimajo namena iti v Ljubljano! Vsem narodnim društvom pa, ki so nam udeležbo in pomoč obljubila, srčna zahvala. A. P.

Tedenski politični pregled.

Slovenski kandidat za državnozbornski mandat v okraju Maribor-Ptuj. «Slovensko društvo» v Mariboru je v sporazumljenju z drugimi kraji postavilo slovenskim kandidatom gospoda Josipa Šinko, župana v Središču.

V pomoč deželam. Pri konferenci državnih odborov glede saniranja deželnih financ, ki se je vršila 17. t. m. na Dunaju, je zahteval dež. odbornik Gessman, da se prepustijo nekateri državni dohodki deželam in da ima trpeti država samo nekatere izdatke, kakor n. pr. za orožnike, odgonstvo itd. Onciul iz Bukovine je predlagal, naj se nakaže 100 milijonov državnega prispevka, ki se razdeli med dežele.

V poslanski zbornici so sprejeli 19. t. m. predlogo, da se udeleži država nabave glavnice za več lokalnih železnic. Med socialisti in krščanskimi socialisti je prišlo do prerekanja radi tega, ker je bil krščanski socialist poslanec Schneider napaden v Rohebachu ter

ranjen. Zbornica je prišla do prvega čitanja prov. proračuna.

Nemški državni zbor bo zboroval meseca oktobra. Vlada namerava predložiti dve velevažni predlogi: izpremembo državnih financ in pa predloge o pomnožitvi nemške mornarice.

Dogodki v Macedoniji. Uradna turška statistika izkazuje, da so v zadnjih 27. mesecih bolgarske čete pomorile 640 kristjanov, 111 pa jih ranile. Pri nekem ubitem bolgarskem ustašu se je dobilo pismo, s katerim se vsi vodje pozivljajo, naj prenehajo s svojim delovanjem, da Turki uničijo srbske in grske čete.

Zmešnjave v Maroku. Dolgo časa so v Maroku na dnevnem redu zmešnjave, ki jih provzročajo medsebojni plemenski prepiri. Zdaj pa je prišla še nova težava. Arabci so oropali in umorili v Mazapanu podkonzula Anglije, Avstro-Ogrske in Danske, Maddena. Mrtvega so razsekali na štiri dele. Tudi konzulovo ženo in družino so pomorili. Morilci so ugledni Arabci in so usli. Avstro-Ogrska in Anglija sta poslali sultanu energično pritožbo. Ta dogodek bode gotovo zmešnjavo povečal in dal priložnost Nemčiji, da tembolj pritisne s svojimi načrti v Maroku.

Rusko-japonska vojna.

Japonski odgovor na Rooseveltov mirovni predlog.

Japonska vlada je z ozirom na mirovni predlog predsednika Roosevelta vročila amerškemu poslaniku v Tokiju to-le noto: Cesar-ska vlada bo odgovarjaje predsednikovemu predlogu imenovala svoje pooblaščenca, ki se bodo sestali z ruskimi pooblaščenca ob pripravnem času in na pripravnem mestu v svrhu, da se med seboj pogajajo in med obema neposredno določijo mirovne pogoje. Cesar-ska vlada je predlog predsednika Združenih držav, izražen v noti ameriskega poslanika z dne 9. t. m. na našega ministra zunanjih stvari, vzela v resen pretres, ker je ta stvar velike in največje važnosti. Vlada želi tako v interesu človeštva, kakor v korist Japonske, da bi se sklenil z Rusijo mir s takšno vsebino in pod takimi pogoji, da bi bila popolnoma zagotovljena stalnost političnih razmer.

V Mandžuriji.

General Linevič poroča, da se je bojeval en ruski oddelek ob 2. uri ponoči do osme ure v jutro dne 16. t. m. z Japonci pri Liaojungšumpenu. Rusi so zadržali prodiranje Japoncev. Slednjič pa so se umaknili, da je tako poveljnik zbral svoje čete, da napravi napad s konjeništvom.

Kako močna je ruska armada.

Generalni štab pravi, da ima Linevič 350.000 mož in 100 baterij z 250 topovi. Važni dogodki na bojišču so možni prej nego pride do pogajanj za mir.

Novičar.

Vabilo na naročbo. Cenjene naročnike, katerim poteče polletna naročnina, uljudno prosimo, da nam čimprej izvolijo taisto vposlati, da se redno pošiljanje lista ne pretrga.

Tržiška železnica. Voditelj železniškega ministrstva, sekcijski šef Wrba, je v državnozbornski seji od 20. t. m. odgovoril na dr. Ferjancičevo (v današnjem «Gorenjcu» ponatisnjeno) interpelacijo glede tržiške železnice. Vsebinska njegovih izjavjanj je približno nastopna: Kar se tiče izpremembe pri speljavi trase, je

vlada odredila zvišanje prvotno nameravanega maksimalnega vzdiga od 17 do 20 promile iz tega vzroka, ker mora z vso odločnostjo težiti za tem, da se s čim manjšimi troški gradi projektirana proga Kranj-Tržič, ki bo z ozirom na bržčas precej skromne dohodka, občutno obremenila državne finance. Kljub tej spremembi bo železnica popolnoma zadovoljala prometnim zahtevam. Čeprav bo vsled zvišanja maksimalnega vzdiga treba na posameznih kratkih delih proge preložiti traso, to ne bo zadrževalo pričetka zgradbe, ker so dotične studije že zaključene in je tedaj definitivna rešitev te zadeve v najkrajšem času omogočena. Kar se tiče poziva, da naj vlada kar najhitreje pospeši graditev lokalne železnice, se mora najpoprej določiti, ali naj se na tej progi uvede takoj spočetka nameravani obrat s parom, ali pozneje po interesentih predlagani električni obrat. V drugem slučaju bi se seveda moralo točno dognati, na kak način in pod kakimi pogoji bi reflektanti odajali železnični tok železničnemu podjetju. Glede tega vprašanja bo vlada torej šele takrat mogla izjaviti svoje mnenje, ko ji bodo dotični reflektanti predložili svoje konkretno predloge, kar se pa, žal, dosedaj še ni zgodilo. Vlada bo slej ko prej obračala svojo posebno pozornost nameravani progi in, kolikor je od nje zavisno, na najblagohotnejši način pospeševala podelitev koncesije in pričetek zgradbe. — Kakor minister Wittek, tako tudi novi voditelj železniškega ministrstva, zavrača krivdo zavlačevanja na prošlece za koncesijo, in ti zopet se trudijo zaman, da bi dobili od železniškega ministrstva ali bejljske direkcije za načrte glede električnega obrata potrebne prometne in druge podatke! Kakor bi bilo želeti, da bi se uvel električni obrat, bi morda konsorcij za zgradbo tržičke železnice vendarle prej prišel do zaželenega cilja, ako bi opustil to, sicer gotovo umestno idejo. Tako bi bil vsaj odstranjen vsak povod za nadaljne izgovore. Vse kaže, da železniško ministrstvo ni nagnjeno železnicam z električnim obratom in slednjič od kakega avstrijskega ministrstva tudi ne moremo zahtevati, da bi se vnelo za moderne naprave!

Otvoritev Kadilnikove koče na Golici se je vršila minulo nedeljo žalibog ob slabem vremenu ali vendar z vso slovesnostjo, ki gre tej važni postojanki v naših planinah. Starosta slovenskih turistov gospod France Kadilnik se slovesnosti ni mogel udeležiti, kar so vsi udeležniki srčno obžalovali. Turistov se je zbralo z domačini okoli 500; samo s Koroskega jih je bilo kakih 150. Jesenice so bile v zastavah. Otvoritveni govor je imel g. prof. Orožen, bilo je pa še mnogo drugih lepih in domoljubnih ogovorov. Posebno so si pridobile velikih zaslug za slavnost gospe Minka Ogorelčeva, Ida Škofova, Jelica Korenčanova iz Ljubljane ter gospodične Kokaljeva iz Ljubljane in Budinekova ter Tičarjeva iz Kranjske gore.

Umrla je v Kranju dne 19. t. m. gospica Jelica Pollak, hčerka tukajšnje posestnice in trgovke Marije Pollak, v starosti 27 let. Lahka ji zemlja!

Visoka starost. Na Gorici pri Radovljici je pred kratkim umrla užitarica Jera Artelj, ki je bila stara 94 let.

Stavile se bodo koze prihodnjo sredo, dne 28. t. m. in v sredo, dne 5. julija v Kranju v mestni hiši v Pungratu. Vsakokrat začetek ob 8. uri zjutraj. Prosi se, da ljudje

pravočasno pridejo. — O repljenju koz izpregovorimo v prihodnji številki obsirneje v podlistku. G. dopisnika prosimo blagohotnega potrpljenja.

Planinska podružnica. Radi neugodnega vremena preloži se za danes nameravani izlet podružničnega odbora radi stavbe na Stolu na prihodnjo soboto. Opozarjamo še enkrat na izlet na Višarje na praznik sv. Petra in Pavla. Kakor čujemo, odide večina izletnikov z vlakom v četrtek opoldne, drugi z poznejšimi vlaki.

„Slovenec“, v katerem klerikalci tako radi obrekujejo poštene ljudi, je pred nekaj časom prinesel članek pod naslovom: «Nadučitelj Zirovnik iz Št. Vida obsojen.» V tem članku je s posebnim veseljem pripovedoval, kako je g. Zirovnik nekega mizarja razžalil in bil zaradi tega obsojen na globo 30 K in da mu ne bo več obstanka v Št. Vidu, ker mu mojstri ne bodo več naklonjeni i. t. d. G. Zirovnik se je pritožil na c. kr. deželno sodnijo in ta ga je 10. t. m. oprostil. Klerikalci so se že veselili, da so ga ugnali in da bo moral iti po svetu. Toda to upanje jim je splavalo po vodi. Tisti mizar Fr. Šušteršič p. d. Marček naj se pa zdaj zahvali svojim prijateljem, ki so mu prigarjali v to tožbo in, si zapomni, da prevelika domišljavost človeku kaj rada škoduje.

Umrla je sinoči gospica Anica Majdič, hčerka tukajšnjega veletržca in posestnika g. Vinka Majdiča, v starosti 20 let. Spoštovani rodbini naše sožalje!

V. pekinlet „Gorenjskega Sokola“ se vrši v četrtek dne 29. junija (praznik sv. Petra in Pavla) na Jezersko. Odhod zjutraj ob 1/2 5. uri. — Koračne vaje za ta izlet so v torek dne 27. t. m. ob 9. uri zvečer.

Od stopinje do stopinje gre navzdol z našim tehantom. Tisti Koblar, ki je svoj čas nastopal kot liberalen kandidat in se postavljaval svojemuko škofu po robu, je padel na nivó navadnega gorjanskega fajmoštra. Dolgo ni bilo o njem ničesar slišati; imel je zopet čez glavo opravka z umazano zapuščinsko zadevo «med živimi». Ob novem letu si še ni upal rohniti — kakor je to navada — na liberalno časopisje, sedaj pa, ko je zrastle nekoliko trave čez umazano aféro, je zopet začel izzivati. Takoj pri prvem nastopu je pokazal, da se mej tem časom ni prav nič popoljšal, marveč ravno nasprotno, da postaja čedalje bolj vreden vrstnik besniškemu Pokornu. V nedeljo na praznik sv. Trojice se je spet enkrat zakadil v naš list. Svaril je vernike pred «Gorenjcem», češ, da je to njegova dolžnost, ker je za to od Boga postavljen. Milo je prosil poslušalce, da naj ne nosijo v tiskarno grošev za «Gorenjca», zlasti ne takoj po maši, ker bodo sicer v nasprotnem slučaju morali dajati odgovor pred sv. Trojico! Ne vemo, ali je res Koblar že postal tako zabit, da sam verjame svojim neslanostim, ali le greši na omejenost in neumnost poslušalcev. V zadnjem slučaju je prav slabo pogodil svoje račune, kajti razun par tercijalk, ki poklepljejo vsako neslanost iz duhovniških ust za božje razodetje, se je vse smejalo Koblarjevim neumestnim čenčarjam. Če bo Koblar prihodnjič povedal kaj boljšega, mu bomo morda posvetili več pozornosti. Ta pot ni vredno, da bi se s „svojim“ župnikom bavili podrobneje.

Pri tukajšnji davkarji imajo nastavljenega praktikantka, ki sliši na germansko ime «Cerkovnik» in kateremu smo zadnjič malo nategnili njegova švabska ušesa zaradi krčanja

nemskih pesmi na javnem trgu. Fantetu seveda to ni všeč, zato se hoče maščevati. Pobič ni vreden, da bi o njem izgubljali veliko besed, vendar naj si zapomni, da se bomo odlej bolj zanimali zanj, njegovim predpostavljenim ga pa že danes priporočamo v hitri avanzma, ker je škoda, če tak nadebudni praktikant hitreje ne zleze višje.

V črno smo zadeli zadnjič, ko smo priporočali besniškega Mdvceda za profosa na škofovih zavodih. Iz Besnice se nam namreč poroča, da se Pokorn prav pridno uri za nov poklic. V soboto je otacal malega ministranta, v nedeljo pa velikega, češ, da fant ne moli Boga, ampak hudiča, ker je baje nekoliko pogledal nazaj. Pravijo, da je tudi že mežnar Jaka prišel v neprijetno dotiko z gospodovo roko in nogo. Kdo bi si mislil, da v malem Francetu tiči toliko jeze. O, to bo izboren profos!

Langobardske starostnosti v Lajhu. Počasno prodiranje krščanske vere med narode preseljevanja nam potrjuje lično okrašen, srebrn in pozlačen križec, najden v grobu št. 104. Da se je dosedaj pri tolikih grobih našel samo eden sled krščanstva, nam potrjuje tudi v tačasnih zgodovinskih virih omenjeno rešnico, da je krščanska misel našla izmed vseh germanskih narodov pri Langobardih najmanj odmeva. Zgodovina nam spričuje, da so bili še v sredi 7. stoletja med langobardskimi vojvodi poganje; koliko več poganstva se je pa ohranilo še med prostim narodom, ki je le na zunanje sprejel krščanske obrede, v srcu je pa ostal še privrženec starih bogov, katerim je še pogosto po svojem krstu doprinala še nadalje svoje vsled starodavne navade vkoreninjene daritve. To se kaže tudi pri starinah groba št. 104. Poleg križca, ki je kot zapona spenjal obleko na desni rami, se je dobila ondi še lepa S-zapona, ob pasu pa prekrasna velika bakrona dvojna zmajeva zapona, na kateri ste zmajevi glavi (predkrščanski motiv) prav izvrstno pogojeni in jako naravno in živo vpodobljeni. V starodavnost prazgodovinskega časa zamakne naše misli tudi lepa bronasta zapona z ovnevo glavo in posebno obliko, nov dokaz, da se je marsikateri, vsled prijetne in pripravne zunanosti, priljubljeni prazgodovinski okrasek ohranil v rabi iz dob, iz katerih nimamo pisane zgodovine, do pričetkov srednjega veka. In taki stiki med različnimi dobami človeštva, se na langobardskem groblju v Kranju večkrat ponavljajo. — V grobu št. 112 je bil ženskemu mrliču ob levem kolenu priložen zopet železen, sekaču podoben nož, kakor se je bil že dobil v enem prejšnjih grobov in katerega namen je še dosedaj neznan. Ženska je nadalje imela še ob levi in desni rami dve umetaino izdelani srebrni in pozlačeni S-zaponi z vloženi almandini, med stegni pa žensko bodalce, pripeto na pasu, ki je bil okrašen z lično ornamentiranimi srebrnimi okovi in kar posut z malimi, raznobarvenimi, steklenimi koraldami, ki so bile nekdanj na njem našte. Grobovi so bili splošno na koraldah zelo bogati; četudi se je nabrala dozdej že velika zbirka najrazličnejših korald, se dobivajo vendar dan na dan še zmerom nove oblike v novih barvnih skupinah, poleg steklenih, posebno millefiori v jako živahnih bojah, znamenje, da se je langobardski narod rad krasil s pisanimi rečmi, kakor si je tudi na svojo platneno obleko našival pisane trakove. Število vseh dosedaj prekopanih grobov znaša 120.

Izlet čitalniškega pevskega zbora kranjskega, ki bi se imel vršiti jutri, se preloži na poznejši čas zaradi nepričakovanih ovir.

Treščilo je v Ziganji vasi pri Trziču dne 18. t. m. pri posestniku Jožetu Škrjancu. Raztrgalo mu je streho, odtod je šla strela skozi zid v hišo in od tam v vežo in iz veže v hram, tako da mu je strela petkrat prodrla zid ter mu napravila precej škode.

Domača knjižnica.

Golica in Kadilnikova koč. Zgodovinske in potopisne ertice. Spisal dr. Jos. E. Oblak. Tej knjižici je priložena slika starosta slovenskih turistov, Fr. Kadilnika.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 19. t. m. Prignalo se je 179 glav goveje živine, 15 telet, 263 prašičev, 1 ovca, — koz, — buš, 50 kg pšenice K 9.—, prosa K 10.50, rž K 8.—, oves K 7.50, ajda K 8.—, krompir K 4.50.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Loterijska sročka dne 17. junija t. l.

Gradec: 15 79 68 67 29

Hamburg-Amerika

94-3

iz Ljubljane v

Novi York

s dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

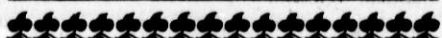
Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

V najem se odda takoj velika 101

VINSKA KLET

v katero gre 3 do 4 vagone vina, na jako pripravnem prostoru za razkladanje. Ta klet je poletu mrzla, pozimi gorka, ker je v zemlji. V klet vodi le ena sama stopnica.

Prodaj tudi še več travnikov za košnjo. **Franz Kuralt p. d. Jelen v Kranju.**

Učenca

za špecerijsko trgovino se takoj sprejme.

Ponudbe pod «F. B. Š.» naj se pošljejo na upravnništvo «Gorenjca». 97-1

100

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna hčerka in sestra, gospodična

Anica Majdič

previdena s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi, zelo mučni bolezni v 20. letu svoje dobe, danes ob 1/10. uri zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb preljube ranjke bode v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče.

Sv. maše-zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi.

Nepozabno priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRANJU, 23. junija 1905.

Vinko in Matilda Majdič, stariši; Vinko, Demeter, Peter, bratje; Marica, Saša, Tilka, Vera, Zdenka, Mira, Zora in Ema, sestre.

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo ur, slatnine in srebrnine po najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-reinont. roskopf, železnicarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 8.75, najfinjša znamka, gl. 6.50. 114-50

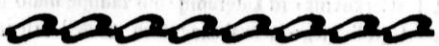
Najnovejše Bucherjeve

patentirane trombe za gnojnico

priporoča 98-1

Trgovina z mešaninim blagom Peter Majdič „MERKUR“

v Kranju.

Josip Pogačnik

krojaški mojster
Radovljica št. 41
Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanju vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-5

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena hčerka, oziroma teta in sestra, gospodična

Jelica Pollak

danes, dne 19. rožnika t. l., ob 1/2. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 27. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bode v torek dne 20. t. m. ob 6. uri popoldne.

Sv. maše-zadušnice se bodo brale v župni cerkvi.

Drago ranjko priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRANJU, 19. rožnika 1905.

Marija Pollak, mati; Janko, brat; Marija, omož. Crobath, Amalija, omož. Fibronz, Fani, sestre.

Obenem izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem onim, ki so nam med boleznijo naše drage umrle res požrtvovalno stali na strani, — osobito vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ob bolezni in smrti izkazali sočutje, darovali krasne šopke in vence ter slav. pevskemu zboru za gniljivo lepo petje; sploh vsem, ki so umrlo spremlili k večnemu počitku.

98

Žalujoči.

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeciiliteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žirne, prve vrste vedno v zalogi.

97-55

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poosni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-žalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špeciiliteta v ne-vestnih batah. Ve-likki prostori, pr-tilično in v i. nad-stropju.

Vizitnice in koverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

He, prijatelj!

27-18

Kje kupuješ to barvo? Kakor razvidim, je jako dobra, krije ter suši in se tudi veliko lahko z njo pobarva!

Glej, glej! Ako greš v Kranj od velike cerkve po glaynem trgu proti Pungratu nasproti novo zidane hiše gosp. Bedenka, pri

I. Wohlgemuthu

Jo dobiš vsake vrste pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, tako da dele lahko izvršiš lepo, dobro ter peceni.

Le notri pojdi, ti žal ne bo, akoli ti pale prav ne b'lo, saj greš ven lahko.

Jakob Perissini

vinotoč v Kranju

priporoča svoja izvrstna, vsakovrstna vina na drobno in na de-belo, dalje špirta in vsakovrstnega žganja po primerno jako nizkih cenah, kakor tudi **vinski kis** (jesih) liter po 16 vin. (8 kr.)

En poskus zadostuje za prepričanje.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **jamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad

119-51

ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani. — Te vrste strešniki so patentirani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola. — Najljčnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. — Dalje priporočamo peči in štedilnike najfinejšega lastnega izdelka, kakor vse druge v stavbeno stroko spadajoče izdelke. — Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno. — Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. — Sprejmo se zastopniki.

Vodna naprava

za 15 konjskih moči se proda iz proste roke na Primskovem (četrt ure od Kranja) ob Kokri. Zraven spada temeljni zid za vodno napravo in mala hiša s 4 sobami ter velikim vrtom. Kupnina se lahko plačuje v obrokih ter ostane lahko polovico iste vknjižene na posestvu.

Pojasnila daje v Kranju lastnik Rudolf Kokalj, v Ljubljani pa Franc Golob, trgovec z železino.

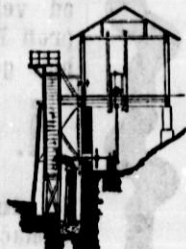
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika Kranju.

G. Tönnies

104-55

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin, za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-37

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhne, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakovega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umavnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-85

Izšla je knjiga o

„Osebni dohodnini“

obsegajoča zakonska določila o osebno-dohodninskem davku z obširnimi pojasnili, naknadnimi odloki in važnejšimi razsodbami upravnega sodišča glede tega davka, kakor tudi razne vzorce za napovedi, hišne izkaze i. t. d.

Uredil in sestavil **Valentin Žun**, c. kr. davčni nadzornik.

Naročila se sprejemajo že sedaj pri založniku g. **Ivanu Pr. Lampretu**, tiskarju v Kranju. Cena knjige K 1'20, s poštnino vred K 1'30.

Sprejemam vsako popravilo

katero izvršim hitro, dobro in po niski ceni.

93-3 **Pavil Bizjak**, Kranj št. 118.

Hiša št. 5

v Kranju (Kokriško predmestje) z vrtom se proda iz proste roke. Kupnina se lahko plača tudi v obrokih.

Pojasnila daje Rudolf Kokalj v Kranju. 63-8

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafik, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafik, glavni trg;

Selcih nad Škofjo Loko g. Jos. Bernik, posestnik in mizar;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafik;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Azman, trafik.

Najboljša

Najcenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri 65-8

Lovrencu Rebolju v Kranju.